

ÅRSPLAN 2017/2018

MORMORS HAVE LANGEKJENNTUNET BARNEHAGE

Innhold

- Visjon og verdier
- Året som har gått ...og kommer
- Danning gjennom trivsel, omsorg, lek og læring
- Sosial kompetanse
- Språkutvikling
- Kulturformidling og tradisjoner
- Overgang barnehage-skole
- Foreldresamarbeid
- Barnehagens fagområder
- Læringsmiljø
- Skautrollet Vitenbase

Velkommen

Her kan du laste ned den nyeste versjonen av Rammeplan for barnehager:

[www.udir.no/
barnehage/
rammeplanen/](http://www.udir.no/barnehage/rammeplanen/)

Virksomhetsplan og Pedagogisk plan kan du laste ned fra hjemmesidene våre: mormorshave.no og langekjenntunet.no

Årsplanen bygger på Rammeplan for barnehager, vår virksomhetsplan og pedagogisk plan, resultat fra brukerundersøkelsen og personalets kunnskap og erfaring.

Årsplanen skal være et arbeidsredskap for personalet for å styre virksomheten i en bevisst retning. Den skal også være et utgangspunkt for foreldrene til å gjøre seg kjent med virksomheten og ha mulighet til å kunne påvirke innholdet i barnehagen.

Årsplanen er også en del av grunnlaget for kommunens tilsyn med barnehagen. Den skal gi informasjon om barnehagen sitt pedagogiske arbeid til eier, politikere, kommunen, barnehagens samarbeidsparter og andre interesserte.

Visjoner og verdier

Vi har utarbeidet Virksomhetsplan og Pedagogisk plan for barnehagene våre. Disse kan du finne på Vigilo, og til nedlasting på våre hjemmesider.

www.mormorshave.no
www.langekjenntunet.no

Mormors Have og Langekjenntunet barnehage eies av TeB Eiendom AS, Britt og Terje Børke.

Utearealene er store og mangfoldige, og vi kan tilby godt med utfordringer til store og små barn. Det er både asfaltert sykkelløype, bakker, stier, lekeplass og en stor del skogstomt.

Barnehagenes visjon og hovedmål er

Visjon: "Vi skaper framtida"

Mål: "Barn som er kompetente for morgendagen."

Måldefinisjon

Barn som har...

- Positiv selvfølelse og et godt selvbilde
- Sosial handlingsdyktighet
- Språk og kommunikasjonsevne
- Kunnskap i forhold til rammeplanens fagområder

...blir kompetente for morgendagen!

Med bakgrunn i vårt pedagogiske syn på barn og barndom har vi organisert barnehagen i en hverdag der barns medvirkning er viktig. De er mye sammen på tvers av alder, og i stor grad velger sine aktiviteter selv.

Aktivitetstilbudet skal tilrettelegges slik at alle barna får utfordringer tilpasset sin alder og sitt utviklingsnivå.

Året som har gått... ...og kommer!

Arbeidslivssenteret NAV

Kvalitetsutviklingsplanen
Kongsberg Kommune
(ikke publisert, henger i
barnehagene)

I året som har gått har vi fortsatt fokuset på læringsmiljø i barnehagen; Fløya, Låven bl.a. Årets store prosjekt har vært ferdigstilling av enkelte rom, og på våren og sommeren har vi hatt fokus på uterom og kjøkken i begge barnehagene. Dette fortsetter litt utover høsten.

I september var hele personalgruppa på Krona til felles planleggingsdag i regi av Kongsberg Kommune. Tema var «barns tilknytning.»

I oktober hadde vi personaltur til Warszawa. Der besøkte vi 3 barnehager, private og kommunale. Det var spennende å se forskjeller og likheter med våre barnehager og Norge generelt. Vi har fortsatt et utviklingsprosjekt for personalet i samarbeid med arbeidslivssenteret i Buskerud. I Warszawa jobbet vi også videre med dette, men det har også vært tema gjennom hele året.

Året som kommer...

Samarbeidet med Arbeidslivssenteret i Buskerud kommer til å fortsette. Dette er positivt for arbeidsmiljøet i barnehagene.

Kongsberg kommune har utarbeidet en kvalitetsutviklingsplan. Denne finner du i barnehagen (lilla plakat). Planen har 3 ambisjoner som barnehagene har ulike tiltak innenfor.

Vi er med, og kommer fortsatt til å bruke en del tid og ressurser på delmål og tiltak i kvalitetsutviklingsplanen.

Barnehagene har også i høst fått ny Rammeplan. Dette kommer vi til å jobbe mye med.

Årstema for barnehagene er:

Langekjenntunet: Kongsberg Historie. Barnehagen vil ha fokus på forskjellige temaer innenfor byen vår og koble fagområdene opp mot disse.

Mormors Have: Asbjørnsen og Moe. Barnehagen vil fordype seg i eventyrverdenen og koble fagområdene opp mot det.

PLANLEGGINGSDAGER

19. og 20. oktober

2. januar

11. mai

8. juni

Danning

Fra Rammeplanen:

Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn som går i barnehage, får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt.

Barna skal møtes som individer, og barnehagen skal ha respekt for barnets opplevelsesverden.

Barns liv påvirkes av omgivelsene, men barn påvirker også sine egne liv. Barnehagen skal gi rom for barnas ulike forutsetninger, perspektiver og erfaringer og bidra til at barna, i fellesskap med andre, utvikler et positivt forhold til seg selv og tro på egne evner. Barna skal møtes med empati og få mulighet til å videreutvikle egen empati og evne til tilgivelse.

I våre barnehager skal vi arbeide for et miljø som legger til rette for gode danningprosesser for alle barn.

Vi legger vekt på barns valgfrihet og medbestemmelse. Barn i forskjellig alder og utvikling møtes og det skapes relasjoner som igjen fører til vennskap. For å ivareta dette har vi organisert hverdagen med mye frileik. Vi har ulike aktivitetsrom som innbyr til ulike typer lek. Vi mener at barna lærer best når de kan velge ut fra egne behov og ønsker.

Barnehagens profesjonelle læringsmetode er lek. Gjennom lek tilegner barnet seg kunnskap. Barn lærer gjennom sanselige, kroppslige, kognitive, følelsesmessige og språklige erfaringer. Lek utgjør også en arena for trivsel og utvikling. Leikemiljøet utvikles med tanke på at det skal være inspirerende og lærende, og at alle barn skal ha tilhørighet til et fellesskap. Da blir leiken meningsfull for barna og på den måten vil de lettere forstå og tilpasse seg fellesskapet.

Det er de voksnes oppgave å støtte, veilede og motivere barna. De skal hjelpe de å ta egne valg og bli selvstendige. Vi tror at når voksne tar initiativ og er spontane i leken skjer læring hos barna. Vi tilrettelegger hverdagen slik at personalet i stor grad kan bruke sine preferanser i samspill med barna. De voksne samarbeider på tvers av basene fordi vi tror at barn har godt av å bli kjent med flere voksne.

For de aller minste er barnehagen det første møtet med sosialisering utenfor familien. Det er viktig for oss at dette møtet er trygt. Vi møter barnets behov for trygghet og omsorg gjennom å tilpasse dagens aktiviteter og rutiner i forhold til barnet og barnegruppa.

Trivsel, omsorg, lek og læring er komplekse danningprosesser som krever helhetlig tilnærming. Derfor skal trivsel, omsorg, lek og læring alltid sees i sammenheng.

Sosial kompetanse

Tenk om alle barn kunne oppleve hvor verdifulle de er...

Sosial kompetanse kan deles inn i fem innholdsområder som hver for seg inneholder samme type av sosiale ferdigheter:

Empati og rolletaking – innlevelse i andre menneskers følelser og forståelse for andres perspektiver og tanker.

Prososial atferd – positive sosiale holdninger og handlinger som å hjelpe, oppmuntre, dele med andre, anerkjenne, inkludere, vise omsorg for osv.

Selvkontroll – å kunne utsette egne behov og ønsker i situasjoner som krever kompromisser og felles avgjørelser, innordne seg, takle konflikter og å vente på tur.

Selvhevdelse – hvordan en kan hevde seg selv og egne meninger på en god måte, og tørre å stå imot gruppepress og ta initiativ til, eller bli med i, lek og samtaler som allerede er i gang.

Lek, glede og humor – å kunne skille lek fra annen aktivitet, tolke lekesignaler, og å la seg rive med og føle glede, slappe av, spøke og ha det moro.

I barnehagen har vi både formell og uformell læring. **Formell læring** brukes om man vil lære barna noe spesielt.

Rammeplanens fagområder er grunnlaget for planleggingen. Aktiviteten er planlagt på forhånd og ledes av en voksen.

Uformell læring er det som skjer i her-og-nå situasjonene. Dette er læring som skjer i samspill med andre. Dette er kanskje den viktigste læringen som skjer hos små barn.

I våre barnehager vil vi ta i bruk Hjerterprogrammet (les mer i kolonnen): Dette programmet gjør de voksne mer bevisste i forhold til arbeidet med sosial kompetanse blant barna.

Det gjelder i både i formelle og uformelle læringssituasjoner.

Hjerterprogrammet er et konkret og praktisk opplegg om sosial kompetanse, samlet i en koffert, og laget for å passe rett inn i barnehagens planer og arbeid.

Med utgangspunkt i små hverdagshistorier om barna Mats og Mille, faste samlinger her kalt Hjertesamlinger, og en hel "ide-bank" med aktiviteter, får barna konkrete rammer og målsettinger å knytte opplevelser og erfaringer til.

I Hjerterprogrammet er sosial kompetanse delt inn i tre hovedtema, eller hjertelag, og ni undertema. Aktiviteter er inndelt i kategorier og skaper en systematisk oppbygning fra det enkle til det mer komplekse: Fra ett barn i fokus (JEG) til et nytt barn i fokus (DU) og videre til hele barnegruppen (VI). Mange av aktivitetene er designet som kort og kan klippes ut og lamineres. Hjerterprogrammet består av: Ni illustrerte samtalekort med en historie, forslag til en Hjertesamling, og aktiviteter. En magnetavle med bilder, en høytlesningsbok med flere historier og en veiledning til praktisk bruk.

Språk og kommunikasjon

TIDLIG INNSATS er et nasjonalt mål. Skal vi nå dette målet er det viktig å tidlig bli oppmerksomme på barn som strever med språktilegnelsen, sette inn riktige tiltak slik at vi kan sikre at alle barn får optimale utviklingsmuligheter.

Vi bruker ulike verktøy for å kartlegge og arbeide med språkutviklingen til barn, både systematisk og i hverdagen.

TRAS er et verktøy som kartlegger språket til barn som strever litt. Dette hjelper oss slik at vi kan sette inn tidlig tiltak for å hjelpe barnet.

Å BY BARNET OPP TIL DANS er et verktøy som Kongsberg-barnehagene har tatt i bruk for å kartlegge og jobbe med tidlig kommunikasjon og aktivt engasjement for å sikre god språkutvikling.

En god språkutvikling er viktig for barn både på kort og lang sikt. Evnen til å bruke språket er avgjørende for hvordan barn kan kommunisere med voksne og med andre barn, hvordan de kan sette ord på erfaringer, fortelle om noe viktig, diskutere og reflektere sammen med andre. Språket er avgjørende for læring, sosiale relasjoner og vennskap. På lengre sikt er språkutviklingen avgjørende for å være en deltaker i et moderne demokrati og i et kunnskaps og utdanningssamfunn. Språkutviklingen er både muntlig og skriftlig, vi snakker og lytter, vi leser og skriver. Den grunnleggende utviklingen skjer i barnehagealderen.

Personalet skal ha stor evne og vilje til å forstå barns ulike kommunikative uttrykk. Språk og kommunikasjon er grunnleggende for å etablere og utvikle vennskap og lek i barnehagen. Gjennom barnehagens arbeid med ulike språklige sjangre skal barn finne støtte til å forstå hvem de er og kan være, og få erfaringer som er sentrale for deres utvikling av identitet og tilhørighet.

Fem aktiviteter er særlig fruktbare for barns språkutvikling:

- **God samtale**
- **Rim, regler, dikt og sang**
- **Fortelling og høytlesning**
- **Lek**
- **Utforskning av skriftspråket**

Kulturformidling og tradisjoner

Barnehagen skal formidle verdier og kultur, og skape sosialt og kulturelt fellesskap
Barnehageloven

Barnehagen er en naturlig arena for å formidle, skape og fornye kultur, og for å utvikle kulturell identitet. I barnehagen får barn anledning til å uttrykke seg gjennom mange språk i et lekende fellesskap og med ulike uttrykk.

Kulturbegrepet er bredt, og omfatter kunst, estetikk, felles atferdsmønster, kunnskaper, verdier, holdninger, erfaringer og uttrykksmåter.

Rammeplanen framhever at kultur handler om arv og tradisjoner, om å skape og levendegjøre, fornye og aktualisere.

Kultur utvikles i spenningen mellom tradisjon og fornyelse. Både lokale og nasjonale kulturverdier, slik disse gjenspeiles i barns oppvekstmiljø, må være representert i barnehagens virksomhet.

Tradisjonens oppgave er å binde sammen det gamle og det nye for å skape en historisk kontinuitet for en gruppe eller samfunnsmedlemmene.

I våre barnehager har vi valgt å fokusere på ulike tradisjonsområder for de ulike aldersgruppene. Det vil si at hver temagruppe har et område innenfor tradisjoner som de har spesielt fokus på gjennom året. Disse er like fra år til år og er som følger:

- **Maur:** Sang og musikk
- **Solstråler:** Dyra og bondegården
- **Marihøner:** Matlaging
- **Bjørnunger:** Drama og sangleik
- **Bjørner:** Uteliv

Vi vil presisere at alle disse områdene inngår i temaaktivitetene til alle temagruppene, selv om de har hvert sitt satsingsområde.

Overgang barnehage-skole

Kvalitetsdokumentet fra Kongsberg Kommune heter "Førsteklasses forberedt" og er en plan for 2014-2016 som omhandler mål og rutiner ved overgangen mellom barnehage og skole.

Denne kan du laste ned på www.kongsberg.kommune.no

Kongsberg kommunes mål:

- *Alle barn i førskolealder i Kongsberg skal ha en god og godt forberedt overgang fra barnehage til skole*
- *Alle barn skal begynne på en skole som kjenner dem og som de kjenner igjen.*
- *Alle barn skal oppleve at det er helhet og sammenheng mellom barnehage og skole*
- *Alle barn skal få videreført informasjon som gavner dem fra barnehage til skole.*

I våre barnehager heter 5-årsgruppa "Bjørnene".

Den formelle læringa foregår i 5-årsklubben. Denne er en del av temaarbeidet for denne gruppa. Her foregår skoleforberedende aktiviteter med hovedvekt på sosial kompetanse.

De får følgende tilbud siste året i barnehagen:

- Foreldresamtale på høsten der det blir satt et personlig utviklingsmål for barnet.
- Tilbud om bade/svømmeaktivitet på Skinnarberga rehabiliteringssenter. Her er fokus selvstendighetstrening i garderoben og trygghet i vann.
- Turer til Skautrollet i Funkelia. Vi er mye ute og lærer aktiviteter og mestring i naturen. Her har vi fokus på realfag, undring og forskning.
- Samarbeid med skolene i byen.
- Tilbud fra kulturskolen om deltagelse i Sangskattekista. Dette er et samarbeidsprosjekt mellom siste året i barnehagen og første klasse. Prosjektet avsluttes med konsert i februar.
- Barnehagen fyller ut et informasjonsskjema i samarbeid med foreldrene som følger barnet over til skolen.

Foreldresamarbeid

Barnehageloven §4

"For å sikre samarbeidet med barns hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg."

Foreldreråd

Foreldrerådet består av foreldrene/de foresatte til alle barna og skal fremme deres felles interesser og bidra til at samarbeid mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø."

Samarbeidsutvalg (SU)

"Samarbeidsutvalget skal være et rådgivene, kontaktskapende og samordnede organ. Samarbeidsutvalget består av foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert: Barnehagens eier kan delta etter eget ønske."

SUs representanter (2 stk) blir foreslått før foreldrerådsmøtet på høsten. De som er på valg blir presentert og valget blir gjort på foreldrerådsmøtet. En av disse blir valgt som leder. SU i Langekjenntunet og Mormors Have har stort sett felles møter. SU sender ut kontaktinformasjon og referater fra møtene via Vigilo.

Foreldrearbeidsutvalg (FAU)

I våre barnehager består FAU av foreldre/foresatte til Bjørnungene (4-åringene). Leder trekkes før foreldrerådsmøte blant alle foreldrene som er i FAU. FAU har ansvaret for sosiale aktiviteter som juletreffest, sommeravslutning, kakebaking til ulike arrangementer m.m.

Foreldresamtaler

Som forelder/foresatt får du tilbud om foreldresamtaler to ganger i året. Tidspunktene blir lagt ut på Vigilo. På foreldresamtalen tar vi utgangspunkt i kartleggings skjemaet "Alle med" som pedagogene har utarbeidet for hvert enkelt barn på grunnlag av observasjoner gjort over tid.

Vigilo

Barnehagen bruker registreringsprogrammet Vigilo. Vigilo er et kommunikasjonsverktøy mellom barnehagen og foreldrene som kvalitetssikrer informasjon. Innsjekk og utsjekk samt andre daglige rutiner blir registrert her. Foreldrene har egen login og kan følge med på sitt barn i hverdagen.

Barnehagens fagområder

Her kan du laste ned den nyeste versjonen av Rammeplan for barnehager:

[www.udir.no/
barnehage/
rammeplanen/](http://www.udir.no/barnehage/rammeplanen/)

På våre hjemmesider kan du lese mer om fagområdene.

Hjemmesidene våre: mormorshave.no og langekjenntunet.no

I august 2017 fikk vi ny Rammeplan for barnehager. Dette er barnehagens fagplan.

Målet med rammeplanen er å gi daglig leder, pedagogiske ledere og øvrig personale en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet.

Et av kapitlene i rammeplanen handler om innhold. Vi har sju fagområder. For hvert fagområde er det formulert mål for arbeidet for å fremme barnas utvikling og læring og presisering av personalets ansvar. Det står mer om fagområdene og tilpasning til hverdagen i vår på våre hjemmesider

Arbeidet med fagområdene tilpasses barnas alder, utvikling og interesser.

I våre barnehager utarbeider pedagogene periodeplaner på bakgrunn av rammeplanen. Disse er i stor grad interne dokumenter men foreldre får informasjon om temagruppernes aktiviteter på Vigilo.

De sju fagområdene er:

- **Kommunikasjon, språk og tekst**
- **Kropp, bevegelse, mat og helse**
- **Kunst, kultur og kreativitet**
- **Natur, miljø og teknologi**
- **Etikk, religion og filosofi**
- **Nærmiljø og samfunn**
- **Antall, rom og form**

Læringsmiljø

Et av våre store satsingsområder er barnehagens fysiske og psykososiale læringsmiljø.

Vi pusser opp barnehagenes inne- og utemiljø kontinuerlig og har hatt dette som prosjekt i 2 år.

Barnehagens læringsmiljø er et satsingsområde også i rammeplanen for barnehager, og vi vil bruke dette, samt annen teori som støtter vår organiseringsform for å oppgradere barnas arbeidsmiljø.

Mål: Vi har et helhetlig læringsmiljø.

I prosjektplanen tar for oss rom for rom, område for område i barnehagen. Vi er opptatt av å involvere hele personalgruppen og vil bruke god tid på dette arbeidet.

Noen endringer vil skje raskt, mens andre vil ta lenger tid.

Barnehagens fysiske miljø skal være utformet slik at alle barn får gode estetiske opplevelser og sanseintrykk gjennom hele barnehagedagen. De skal få muligheter til å delta aktivt i lek og aktiviteter. Barnas psykososiale læringsmiljø ivaretas gjennom satsing på sosial kompetanse.

Barnehagen skal ha arealer og utstyr til lek og varierte aktiviteter som fremmer bevegelsesglede, gir allsidig bevegelseserfaring, sanseerfaring og mulighet for læring og mestring.

Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfulle opplevelser og aktiviteter i trygge og samtidig utfordrende omgivelser.

Barnehageloven §2

Skautrollet Vitenbase

Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfulle opplevelser og aktiviteter i trygge og samtidig utfordrende omgivelser.

Barnehageloven §2

I Skautrollet møtes barn og voksne i undring.

Magien i Skautrollet skapes gjennom at barn og voksne fordyper seg i enkelte fagområder. Her foregår det ting og eksperimenter som ikke foregår andre steder. Sett i en naturfaglig kontekst legger Skautrollet vekt på at barnehagen skal fremme barns forståelse for naturen og særlig naturens relasjon til mennesket.

Det første du møter i Skautrollet er Skautrollet selv, Trollmor og småtrolla deres; Trond, Trym, Trulte og Turi.

De følger oss gjennom dagen og aktivitetene vi gjør. Småtrolla har ulike interesseområder og vi møter de på deres arena.

Trond er med oss når vi lager mat vi skal ha med på tur. Han hjelper oss med suppa eller pinnebrøddeigen og han forteller oss hva som er sunn og næringsrik mat. Han kan lage trollmuffins og trolldip til grønnsakene.

Trym er den vitebegjærlige. Han tilbringer mye tid på «Undringen». Her kan han undre seg over naturens fenomener sammen med barna. De kan legge små kryp under forstørrelsesglasset, blader på lysbordet eller de kan undre seg over verdensrommet ved å slå opp på internett eller se en dokumentarfilm. De kan også lage filmer og dokumentasjoner selv over det de opplever ute i naturen.

Turi trives best på «Labben». Her kan hun eksperimentere med ulike materialer. Hva skjer når snø smelter? Hvordan lages såpebobler? Kan man lage is uten fryser? Hun tar med barna i eksperimentene sine og lar de få være nysgjerrige og utforskende.

Trulte liker estetiske fag. Hun lærer barna å farge garn, lage snøskulpturer, veve med naturmaterialer, farge vann og lage byggeklosser av fargede isblokker. Hun viser hvordan man kan bruke naturmaterialer til å lage kunstverk.

Kjæledyret deres er Ugla. Hun er miljøets vokter. Hun passer på at vi kildesorterer avfallet vårt og tar med oss søppel når vi er på tur. Ugla kommer også med oppdrag til barna som de skal gjennomføre på tur bl.a. Uteområdene våre er mangfoldige. Skautrollet ligger i flotte omgivelser rett ved slalombakken i Funkelia. Vi har egen lavvo med bål plass, akebakke og froskedam. Vi kan gå til «den grønne flekken» og mate rådyra og vi kan gå på ski i lysløypa. Skogen er alltid tilgjengelig rett utenfor gjerdet på alle kanter. Småtrolla og Ugla legger Trollkort i fuglekassene våre. Der står dagens oppdrag eller aktivitet og innemellom kommer det lure ting i forhold til hvordan vi kan spare miljøet vårt.

Bussen «Terje» henter oss i barnehagen når vi har behov og kjører oss tilbake. Vi kan selv bestemme hvor stor gruppe som skal være i Skautrollet til enhver tid. Det bestemmes ut fra planlagte aktiviteter og årstid. Her samarbeider vi barnehagene imellom og det kan hende vi treffer venner fra den andre barnehagen mens vi er på tur.

